

sudjeluje u nasilnom preokretu društva, a time dolazi u oštru opreku sa naukom Crkve katoličke. Kršćanstvo i staleška borba jesu nepomirljive opreke.

Sada bi se moglo još pitati, kako će izgledati jednakost, za kojom teže socijalisti i kada odstrane privatno vlasništvo?

Oni traže »jednaka prava i jednake dužnosti za sve«. Tim se ne može misliti, da oni traže jednako pravo na odjeću, hranu, stan i posao. To je ipak previše ludo. Ta u svakom društvu trebat će raznih poslova u zemljoradništvu, obrtu, rudarstvu, industriji, saobraćaju. Ta jednakost može samo u tom sastojati kako vele Marx i Engels: da svi jednako rade za cjelinu i da po jednakoj mjeri rada dobiju svoj dio narodne proizvodnje. »Pravi sadržaj proletarske težnje za jednakošću jest taj, da se ukinu klase. Svaki zahtjev jednakosti, koji bi više zahtijevao, dovodi nužno do apsurd«*).

Svi tako na isti način služe cjelini; a ne može se ni dopustiti, da svaki po svojoj miloj volji odlučuje čime će se zanimati. Ne ostaje dakle ništa drugo, nego da se odozgo svakome odredi količina radnje i da ga se naplati prema tom radu. To nužno vodi pravom ropstvu i u tom bi konačnom ropstvu sastojala socijalistička jednakost prava i dužnosti svih.

Viktor Cathrein D. I.

*) Engels, Dörings Umwälzung der Wissenschaft 96.

Slike o jedinstvu mističnog tijela.

Neka se djetetu pruže dvije knjige istog sadržaja, jedna sa slikama, a druga sa samim tekstom. Za kojom će dijete prije pružiti ruke? Sigurno za onom sa slikama. Radi slika dijete će pozornije knjigu čitati. Sam tekst malo će mu koristiti. Njegove duševne moći još se nijesu za to razvile. Radi toga naglašuje moderna didaktika, da nastava bude zorna, te se djeci mora skoro sve u slikama tumačiti.

Gledom na svrhunaravne stvari svi smo djeca, bili mi sada bogati ili siromašni, naobraženi ili neuki. Poradi toga Bog i sv. Crkva rado nam predočuju nadnaravne istine u slikama. Tako nam predočuje među ostalim i onu istinu, koja obuhvaća čitavu našu svetu vjeru, predočuje nam jedinstvo mističnog tijela, t. j. sjedinjenje, što ga imamo u Crkvi po milosti s Kristom i međusobno. Pogledajmo ove slike, da što bolje shvatimo samu istinu.

1. Tu je najprije slika o kraljevstvu. Često govori Sv. Pismo o kraljevstvu Božjem, o kraljevstvu nebeskom, o kraljevstvu Kristovom, a danomice molimo: »Dodaj kraljevstvo tvoje«¹).

Krist je kralj u ovom kraljevstvu, Marija kraljica, vjernici podanici. Kao što se kraljevstva sastoje od pokrajina, okružja i općina, tako i Crkva ima dieceze i općine ili župe. U državi ima raznih stupnjeva časti; isto i u Crkvi. Kao što se u državi nalaze razna društva, tako i u Crkvi ima raznih redova i vjerskih udruga.

U 15. poglavlju evanđelja po sv. Ivanu govori Isus o *čokotu i lozama*. Krist je čokot, mi smo loze. Loza, koja nije združena s čokotom, nema života u sebi, ne može donijeti ploda. I mi moramo biti sjeđinjeni s Kristom, i to s njegovim čovječanstvom (ono je naime u prvom redu čokot), da uzmognemo živjeti svrhunaravnim životom i da donesemo plod, t. j. da vršimo kreposti.

Sv. Pavao na više mjesta stavlja nam pred oči sliku tijela²), da bolje razjasni naše mistično jedinstvo. U mističnom tijelu Krist je glava; on je sama božanska Mudrost. Crkva je ostalo tijelo, kojim ravna Isus. Vjernici su uda ovog mističnog tijela. Kao što se udovi razlikuju svojim ustrojstvom i poslom, koji obavljaju, a ipak svi jedinstveno doprinose, da tijelo može živjeti i djelovati, tako se i vjernici razlikuju darovima milosti i službama, a ipak svi moraju uredno raditi za dobrobit čitavog tijela mističnog.

Svi su udovi našeg tijela prožeti i žive po jednoj i istoj duši. I čitava Crkva prima svoj život od Duha Svetoga; On ju prožimlje, oživljuje i drži u jedinstvu i usposobljuje ju za svrhunaravno djelovanje.

Druga slika, kojom sv. Pavao razjašnjuje jedinstvo tijela mističnog, jest *ženidba*³). Krist je Zaručnik, Crkva Zaručnica. Krista i Crkvu združuje najuža ljubav. Crkva je s njim jedno tijelo, da dalje posreduje u nadnaravnom životu, kako ženidba dalje uzdržava potomstvo.

I treću sliku mističnog jedinstva daje nam sv. Pavao, kad naziva *Isusa drugim Adamom*⁴). Kao što cjelokupno ljudstvo potječe od Adama te sačinjava jednu cjelinu, tako i ljudi otkupljeni od Krista, tvore jednu cjelinu. Marija je po predaji druga Eva. Život milosti dobila je Marija neposredno od Isusa, a preko nje dobivaju ga ostali ljudi.

Mimogred budi spomenuto, da nema u tom protuslovlja, što se Crkva prije označila kao Zaručnica Kristova, a ovdje se Marija naziva drugom Evom i prema tomu Zaručnicom Kristovom (naravski na duhovni način, po tijelu ona je Majka Isusova). Marija i Crkva jesu jedna Zaručnica Kristova. Crkvi kao Zaručnici Kristovoj Marija je glava, te je njezino proširenje i nastavak.

Prema objavi i obitelji je slika jedinstva u mističnom tijelu. Otac ove obitelji u daljnjem pogledu jest nebeski Otac, u bližem pak Isus Krist, drugi Adam, otac budućeg vijeka, po kojem smo dobili život od Oca⁵⁾. Marija je opet majka, po kojoj dobivamo život od Krista⁶⁾. Vjernici koji su primili od Krista i Marije život milosti, međusobno su braća i sestre⁷⁾.

Prema sv. Pismu i liturgiji bila bi i kuća⁸⁾, osobito bogomolja⁹⁾ slika jedinstva u mističnom tijelu. Kao što se kuća gradi po nacrtu od mnogo kamenja, tako je i mistično tijelo po nacrtu božanske mudrosti sastavljeno od vjernika. Kamenje treba najprije isklesati, da se može metnuti na određeno mjesto; samozataja, prijevor i patnje nobličuju vjernike, da postanu prikladni udovi u tijelu Kristovom. Bogomolja je određena za žrtvu i službu Božju. Isto je i s mističnim tijelom Kristovim.

I Crkva nam stavlja pred oči svaki dan jednu sliku mističnog sjedinjenja. Ta slika jest *mišanje vode i vina* u sv. Misi kod prikazbe. Vino označuje Isusa, a voda vjernike, što smo prije jednom zgodom razložili¹⁰⁾. Kao što voda pomiješana s vinom gubi svoj tek, postaje, da tako reknem, vinom, tako i mi po sjedinjenju s Kristom bivamo preobraženi, oplemenjeni, pobožanstvenjeni.

I *Euharistija* je slika mističnog tijela. Kao što kruh postaje jedno od više zrnja, vino od više jagoda, tako i mi od množine postajemo jedno po sjedinjenju s Kristom¹¹⁾. Kruh postaje jedno s onim, koji ga jede. I mi postajemo s Kristom jedno tijelo.

2. Svaka od ovih slika — ima ih devet, prikazuje nam samo jedan dijelak tajne mističnog jedinstva. Želimo li dobiti po mogućnosti točan pojam o ovoj tajni, onda moramo svrnuti pažnju na ono, što hoće pojedina slika da izrazi te nastojati, da njezin nedostatak nadoknadimo drugim slikama.

Slika o kraljevstvu najbolje nam predstavlja izvanji oblik i porudanost Crkve, ali nije baš najzgodnija, da označi unutarnje sjedinjenje vjernika s Kristom i međusobno sjedinjenje. Podanici su združeni s državnom glavom i među sobom samo juridičkim vezama, dok mi po mističnom sjedinjenju sačinjavamo jednu obitelj; kralj je naš otac, kraljica je naša majka, a mi smo među sobom braća i sestre. Još više: mi smo sjedinjeni s Kristom kao udovi jednog tijela, kao loze s čokotom.

Slika o *čokotu* najbolje nam predočuje, kako je svatko od nas sjedinjen s Kristom, od kojeg primamo svrhunaravni opstanak; od njega smo posve ovisni u svom duhovnom razvitku. Nego u slici se ne prikazuje veliki broj vjernika, a niti njihova razna svojstva niti razna međusobna ovisnost; ne kaže se ni to, da su dijelovi mističnog tijela osobe; na slici nema ni Marije.

Na slici o *tijelu* najbolje se vidi raznolikost pojedinih dijelova mističnog tijela, njihov zajednički rad za dobrobit zajednice i njihova međusobna ovisnost. Lijepo se ističe također i Duh Sveti, koji je duša mističnog tijela, kao i Marija, srce ovog tijela. Ali na ovoj se slici ne vidi, da su udovi mističnog tijela osobe, koje imaju razum i slobodnu volju. Osim toga ne ističe se na toj slici, da smo u životu milosti direktno sjedinjeni s Isusom, kao loze s čokotom.

Slika o *zemlji* najljepše nam prikazuje, kako nas s Kristom združuje ljubav i slobodna volja. Nego mi ovdje nije posve jasan onaj uski spoj naš sa Spasiteljem. Žena nije svog života primila od muža, a mi jesmo od Krista. Žena može dalje živjeti, ako je muž i umro; mi naprotiv ne možemo živjeti bez Krista, kao što ni tijelo bez glave, ni loza bez čokota.

Slika o *Kristu kao drugom Adamu* lijepo predstavlja veliki broj onih, koji su dobili svrhunaravni život od Spasitelja. Na ovoj se slici lijepo ističe Marija kao druga Eva. Nego i ovdje se slabo vidi ono usko sjedinjenje naše s Kristom i među sobom. S Adamom smo naime združeni samo dugim nizom predâ, dok smo s Isusom i Marijom sjedinjeni direktno kao djeca s roditeljima; još više: kao loza s čokotom. Kad Adama i Eve ne bi više bilo ni gledom na njihovu dušu. Ljudski bi rod i nadalje živio i množio se, ali mi bez Krista i Marije ne bismo mogli dalje živjeti, kao što ni tijelo ne može živjeti bez glave i srca. Naše rodbinstvo, u koliko potječemo od Adama, jest nepregledno; naprotiv smo u mističnom tijelu rodbina prvog stupnja, mi smo braća i sestre.

Slika o *obitelji* najbolje nam stavlja pred oči naše međusobno rodbinstvo, rodbinstvo s Kristom i Marijom. U ovom rodbinstvu ljubav zastupa ono mjesto, što ga među braćom i sestrama ima zajednička krv. Nego ovdje se ne ističe dosta naša ovisnost o Isusu i Mariji. Roditelji naime dadu djeci život, ali djeca mogu poslije živjeti, i ako bi roditelji umrli; dok naš život milosti ovisi uvijek o Isusu i Mariji, kao tjelesni život o glavi i srcu.

Slika o *kući* pokazuje nam, kako je mistično tijelo sastavljeno po jedinstvenom nacrtu, kako se svako udo tako uobličuje, da može pristati u cjelinu. Slika o *bogomolji* pokazuje još i svrhu mističnog tijela. Većina je drugih oznaka izvan ove slike, koja nam pruža mrtva materija.

Slika o *vodi s vinom* lijepo nam pokazuje, kako se preobrazujemo u Krista. Na druge se oznake ona ne osvrće.

Napokon *Euharistija* predočuje, kako postajemo jedno i među sobom osobito jedno s Kristom, u koga se pretvaramo. Kao što hrana postaje jedno s onim, koji ju blaguje, tako i mi postajemo jedno s Isusom. Nego ni ova slika ne prikazuje nam potpuno mističnog tijela.

Pregledavši sve navedene slike mističnog tijela, možemo na koncu još ovo reći:

Po milosti posvećujućoj sjedinjeni smo s Kristom i među sobom uže nego što mogu biti sjedinjene osobe u naravnom redu.

Niti najuže krvno rodbinstvo ne približuje se ovom jedinstvu. Po njem dobivamo od presvetog čovječanstva Kristovog nadnaravni život; ovog života u tren nestaje, čim se raskine mistično jedinstvo (što biva smrtnim grijehom). Najprije sjedinio se Krist s Marijom, od koje je uzeo svoje tijelo. Po njezinom zagovoru u tom spoju sjedinio se Isus i s nama. Nego glava (Isus) i srce (Marija) ne rade sami već i čitavo tijelo mora sudjelovati. Crkva čini raznim načinima, osobito žrtvom i dijeljenjem sv. sakramenata. Vjernici sudjeluju molitvom i dobrim djelima, prikazbom svojih radnja i muka. I tako smo svi jedno s Kristom, koji nas združuje s nebeskim Ocem, izvorom svega, i našega života.

E. Springer D. I.

¹⁾ Kraljevstvo se Kristovo naziva kod Mateja često kraljevstvom nebeskim, da ga sjetilni Židovi razlikuju od svakog zemaljskog kraljevstva. (Matej je pisao za kršćane-židove). Marko i Luka govore o kraljevstvu Božjem. I u Starom Zavjetu često se govori o Mesijinom kraljevstvu: cf. Straub, *De Ecclesia* n. 264—72. — ²⁾ Na pr. I. Kor. 12, 12—30; Efež. 1, 23; 4, 12; 5, 3; Kol. 1, 24. — ³⁾ Efež. 5, 24—33. — ⁴⁾ Rim. 5, 12—21. — ⁵⁾ Krist nam daje život u sv. krštenju. Vidi n. pr. Augustina In Joan. tr. 10. n. 6. Migne 35, 1478, Cornelius a Lapide in Is. 9, 6. — ⁶⁾ O Mariji kao našoj majci u pravom smislu vidi mjesta kod Terriena, *La mère des hommes* tom. II. 1. pg. 69—85. — ⁷⁾ »Braća« n. pr. kod: I. Kor. 5, 11; Fil. 1, 14; »sestre«: Rim. 16, 1; Filem. 2. »Braća i sestre«: I. Kor. 7, 15; Jak. 2, 15. Ako i danas zovemo redovnice »sestrama«, redovnike »braćom« »Fra« (od frater=brat), povodimo se za starim običajem kršćanskim, kad su se svi vjernici nazivali braćom i sestrama. Da su se i židovi nazivali braćom, razlog je, što je Bog bio otac a sinagoga majka izabranog naroda. — ⁸⁾ Na pr. I. Petr. 4, 17; I. Kor. 3, 9. — ⁹⁾ I. Petr. 25; Efež. 2, 21; Liiepo o tom govori sv. Augustin u *Breviru de dedicatione Ecclesiae III. a die infra oct. 2. nocturn.* — ¹⁰⁾ Vidi o tome »Život« 1923—24. br. I., str. 41. i d. — ¹¹⁾ Već u Didahi piše: »Kao što je ovaj kruh, što ga lomimo, bio rasut po bregovima i u jedno skupljen, tako će se i tvoja Crkva skupiti s krajeva svijeta u kraljevstvo tvoje. (9, 4). — Poznato je mjesto iz sv. Augustina, gdje se vidi, da kruh i vino iz množine postaju jedno te naznačuju naše jedinstvo (In Joan. Trac. 26, n. 17).